

25. Sambur, V. Elena Pidgrushnaja: «Otkryvaju internet, vizhu svoe foto i podpis': ee nu-zhno ubit'». URL: <https://www.sports.ru/tribuna/blogs/russiateam/911609.html?BestTrends>.

26. Elena Pidgrushnaja: «Otkazalas' ot poezdki v Tjumen' iz-za politiki Putina». URL: <https://www.sports.ru/biathlon/158824498.html>.

27. Pidgrushnaja: Menja obzyvali snajperom i killerom v Rossii. URL: <http://sport.big-mir.net/biathlon/1733700-Pidgrushnaja--Menja-obzyvali-snajperom-i-killerom-v-Rossii>.

28. Zhurnalistka posmiialasia z spravedlyvoho oburennia narodnoho deputata. URL: http://www.t-weekly.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=11631:2014-06-01-12-40-01&catid=20:2011-04-13-15-05-38&Itemid=23.

29. Olena Pidhrushna ne bere uchasti u ATO i ditei u Sloviansku ne vbyvaie. URL: <http://sports.te.ua/winter/6234>.

Матеріал надійшов до редакції 05.01.2021 р.

УДК 811.111'28:070(=111)

Олена Круглій,

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри іноземних мов та перекладу,

Волинський національний університет імені Лесі Українки,

ORCID ID 0000-0001-6346-8821

kruhlij.olena@vnu.edu.ua

DOI 10.29038/2524-2679-2021-01-101-109

ПОЛІТИЧНИЙ ЖАРГОН ТА ЙОГО ОСОБЛИВОСТІ (НА ПРИКЛАДІ ТЕКСТІВ АНГЛОМОВНИХ ЗМІ)

У статті розглянуто основні особливості політичного жаргону в текстах англomовних ЗМІ. Систематизовано характеристики досліджуваних одиниць як одного з різновидів нелітературної лексики. На основі отриманих даних синтезовано дефініцію термінів «політичний сленг» і «політичний жаргон». У дослідженні окреслено роль політичного жаргону на сторінках сучасних англomовних ЗМІ. Уточнено поняття експресивності як лінгвістичного терміна. Виявлено основні фактори широкого використання політичних жаргонізмів у соціально-публіцистичному дискурсі. Проаналізовано структурні характеристики політичних жаргонізмів та словотвірні засоби, що слугують експресивності досліджуваної лексики англійської мови. Наведено приклади політичних жаргонізмів – акронімів, складноскорочених і складних слів, телескопічних утворень, ідіоматичних висловів.

Зростаючий інтерес суспільства до політичних процесів і політичних рішень, а також величезна роль та вплив ЗМІ винесли політичний жаргон – «кодовану» підмову, призначену для спілкування всередині політичної еліти – за межі окремої групи й зробили підмовою загального використання. Політичний жаргон є ефективним засобом створення та вираження експресивності в текстах ЗМІ на політичну тематику, адже відповідає їх прагматичній спрямованості на управління громадською думкою, формування в масового адресата певної оцінки інформації й заданої емоційної реакції на неї. Природа політичних жаргонізмів на сторінках ЗМІ загалом надає висловлюванню виразності, привертає увагу читача та сприяє цілісному й точному переданню інформації про ту чи іншу подію в суспільному середовищі. Політичний жаргон – це динамічна лексична підсистема, котра постійно оновлюється, поповнюється новими лексичними одиницями.

Ключові слова: політичний жаргон, політичний сленг, експресивність, текст ЗМІ, словотвір.

1. ВСТУП

Постановка проблеми. У світлі найновіших тенденцій розвитку лінгвістичної науки сучасні розвідки мовознавців орієнтовані на цілісне вивчення системних зв'язків, закономірностей розвитку та функціонування різних об'єктів мови. У цьому контексті важливості набуває поглиблений аналіз політичного жаргону і його характеристик на прикладі сучасних англomовних ЗМІ.

Сьогодні цілком закономірне виникнення концепції медіадизації життєвого простору суспільства. Роль засобів масової інформації в сучасному світі вважають надзвичайно великою й значною, а здатність дискурсу мас-медіа впливати на світорозуміння адресатів є досить потужною. Питання використання жаргонізмів, зокрема політичних, у ЗМІ залишається актуальним попри низку здійснених досліджень у цій галузі, адже жаргон – це динамічна лексична підсистема, котра постійно оновлюється, поповнюється новими лексичними одиницями.

Жаргон (франц. *jargon* – базікання) – це соціальний діалект, який вирізняється специфічною лексикою й експресивністю зворотів, властивих середовищу окремих визначених колективів: школярів, студентів, військовослужбовців, політиків або різних професійних груп. Він не володіє власною фонетичною та граматичною системою [1; 2].

Політичний жаргон посилається на слова й фрази, які використовують політики, лобісти та близькі до політики люди в засобах масової інформації, щоб мати можливість обговорювати політичні проблеми й питання

більш швидким, «закодованим» способом. Поняття «політичний сленг», «політичний жаргон», «медіа-політичний жаргон» часто застосовують журналісти, щоб привернути увагу до слова або словосполучення в політичному контексті. Хоча власне вихідні поняття «сленг» і «жаргон» досить часто розрізняють, «політичний сленг» і «політичний жаргон» використовують як синоніми.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Інтерес науковців до існування й уживання жаргонної лексики на сторінках сучасних ЗМІ не втрачає актуальності. Про це свідчать дослідження мовознавців [1; 2; 4; 6; 7; 8; 11]. Актуальність розвідки викликана широким застосуванням нової стилістично зниженої лексики, зокрема політичних жаргонізмів, у текстах сучасних англomовних ЗМІ, які набувають нового значення і які потрібно проаналізувати, узагальнити та систематизувати.

Сучасні словники англійської мови (*Oxford, Cambridge, Webster*) визначають сленг як лексику, що володіє такими характеристиками:

- 1) слова й фрази, котрі належать до неформального (нелітературного) прошарку лексики;
- 2) вони більш активно вживаються в усній мові, ніж на письмі;
- 3) їх застосування чітко обмежене контекстом або соціальними рамками.

У згаданих джерелах жаргон визначається як слова та вислови, які використовуює лише окрема група людей або представники певної професії, тому їх важко зрозуміти за межами цієї групи [9; 10; 12].

Автори словника *The Oxford Dictionary of American Political Slang* образно називають таку лексику «політичним есперанто», бо коли ви потрапляєте до американської політики та занурюєтесь у політичну сферу (Вашингтон), ви не лише перетинаєте реальне шосе (*Beltway*), але й невидимий кордон країни, де місцеві (політики) говорять зовсім іншою мовою [8].

Використовуючи в назві словника термін «політичний сленг», автори обґрунтовують відбір лексичного матеріалу та, по суті, визначають його як політичний жаргон, що володіє такими суттєвими характеристиками: ці слова й вислови застосовує лише певна група людей, котрі належать до сфери політики; усі ті, які перебувають за межами цієї групи, не зрозуміють їх.

У 2014 р. Chuck McCutcheon і David Mark опублікували лексикографічне дослідження «Розшифровка жаргону, сленгу та порожніх слів американської політичної мови» (*Dog Whistles, Walk-Backs, and Washington Handshakes: Decoding the Jargon, Slang, and Bluster of American Political Speech*). Автори вважають, що політичний сленг – це один із видів

жаргону, який дає змогу підтримувати загальне відчуття приналежності до особливої групи [11].

Мета статті – окреслити роль і проаналізувати основні характеристики політичних жаргонізмів у текстах сучасних англomовних ЗМІ.

2. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Політичний жаргон (сленг) – це особлива підмова певної групи людей, а саме представників сфери політики (професійних політиків, політичних журналістів, політтехнологів), що є характерною ознакою цієї групи.

Однак, незважаючи на те, що спочатку політичний жаргон виник як кодована підмова, призначена для спілкування всередині політичної еліти, зростаючий вплив суспільства на політичні процеси й політичні рішення та величезна роль ЗМІ поставили політичний жаргон за межі вищезгаданої групи та зробили підмовою загального використання. За влучним зауваженням американського політичного журналіста Джонатана Аллена (Jonathan Allen), «у сьогоднішніх 24-годинних політичних новинах коментатори хочуть виглядати інсайдерами. Тому ці помітні слівця кидають публіці, щойно вони з’являються на світ» [7].

Активне залучення політичних жаргонізмів пресою, телебаченням, інтернетом (блогосферою) зумовлено такими факторами:

- вони спроможні привертати увагу реципієнта завдяки експресивним й оцінним характеристикам політичного жаргону;
- вони уможливають виклад складного поняття чи ідеї короткими, емними та влучними висловами й словами;
- вони здатні замаскувати негативну інформацію завдяки використанню більш спеціалізованого, кодованого жаргону професійних політиків.

Найбільш вагома характеристика політичних жаргонізмів – експресивність, що робить їх привабливим мовним матеріалом для ЗМІ та повсякденного застосування в мові.

На думку лінгвіста В. Н. Телія, «експресивність» є однією із «найбільш хитких, невизначених галузей дослідження на сьогодні, займаючи, між тим, проміжне місце між стилістикою, семантикою і прагматикою мови» [5].

Експресивність – це категорія стилістики, лінгвістики, яка: 1) охоплює гомогенні й гетерогенні зв’язку формальних, семантичних, функціональних і категоріальних одиниць; 2) відображає та виражає

свідоме, цілеспрямоване, суб'єктивне, емоційне й естетизоване ставлення мовця до співрозмовника або предмета; 3) має функцію впливу; 4) слугує засобом підкреслення, посилення, актуалізації в процесі спілкування [5].

Під експресивністю також розуміють «сукупність семантико-стилістичних ознак одиниць мови, що забезпечують її спроможність виступати в комунікативному акті як засіб суб'єктивного вираження ставлення мовця до змісту або адресата мови. Експресивні засоби охоплюють пласт слів, що мають, крім свого предметно-логічного значення, оцінний компонент ... Усі експресивні засоби цих рівнів володіють відносно чітко вираженою позитивною або негативною конотацією» [5].

Експресивність англійських політичних жаргонізмів створюють різні словотворчі засоби, серед яких найбільш популярними є телескопічні утворення. Науковці наголошують, що наслідком непередбачуваного характеру процесу утворення таких одиниць мови є надзвичайно велике структурне різноманіття цих слів. Експресивності телескопічних політичних жаргонізмів слугує одночасне виникнення декількох факторів: навмисне порушення правил побудови фонетичної форми (незвичне звучання бленда), порушення словотворчих норм (незвичайна морфологічна форма) і часто несподіване поєднання семантичних значень вихідних компонентів телескопічного слова. Поєднання семантики компонентів, незвичайна морфологічна й звукова форма бленда, змушують читача «розшифровувати» його сенс і, тим самим, сприймати інформацію на зовсім іншому рівні. Так, наприклад:

- *Grexit* (Greece or Greek + exit) – (вихід Греції із Єврозони);
«Grexit: three reasons it should not be treated lightly» (The Guardian, Jan 5 2015);
- *velligerati* (belligerent + literati) – провоєнні коментатори;
«The first Democratic president in the modern era to be elected on an anti-war ticket is also, to the relief of neocons and the liberal belligerati, ...» (The Guardian, Jan 26, 2009);
- *Eurogeddon* (Europe + armageddon) – украй небезпечна економічна, політична чи воєнна криза в Європі;
- «Certainly the Greek bailout is back on track, and the immediate prospect of Eurogeddon has receded» (The Guardian, Nov 30, 2020).

Політичним жаргонізмам – складноскороченим словам й акронімам – також притаманні яскраво виражені експресивні характеристики, оскільки під час скорочення однієї частини складного слова виникають додаткові

смыслові відтінки (наприклад іронія, зневага), що згодом нашаровуються на основне лексичне значення.

У наведених нижче прикладах жаргонізму дуже ємко та влучно, але з певною іронією характеризують складні, специфічні поняття й феномени політичної сфери:

- *Obamacon* (Obama conservative) – консервативний виборець, який був прихильником Демократичного кандидата Б. Обами на президентських виборах 2008 року;

«The Obamacon phenomenon...should cause soul-searching at the Bush White House about who made the Republican Party so difficult a place for Republicans to stay» (NY Times, June 26, 2018);

- *oppo research* (opposition research) – політичне дослідження, спрямоване на пошук «брудної» інформації про опонентів.

«...what usually makes or breaks a candidate for the White House. Expensive, high-quality 'oppo-research'...» (NY Times, July 24, 2017).

Політичні жаргонізми – акроніми привертають увагу своєю незвичайною фонетичною формою, вони також можуть набувати додаткового значення свого омофона. Так, наприклад:

- *RINO* (Republican in name only) – член Республіканської партії, якого вважають занадто консервативним, є омонімом до слова *rhino* (носоріг), що, можливо, породжує, додаткове оцінне значення акроніма – грубий, товстошкірий.

«New Jersey Governor Chris Christie is branded with a four-letter word, RINO (Republican In Name Only)» (The Guardian, Aug 4, 2018).

Експресивність політичних жаргонізмів – складних слів може посилюватися за рахунок утворення ідіоматичних лексем, які чітко окреслюються в серйозному політичному контексті та привертають увагу й вимагають додаткових зусиль для «розшифровки» або «декодування» значення:

- *waitress mom* – заміжня жінка з дітьми, яка має низькооплачувану роботу та недостатню освіту;

«In California she carried so-called 'waitress moms' by a 2-1 margin» (The Guardian, Feb 9, 2018).

Однак потрібно зазначити, що часто журналісти самі пояснюють значення ідіоматичних лексем, особливо якщо це нові, або такі, що відносно рідко використовуються, політичні жаргонізми, оскільки абсолютне нерозуміння значення не лише нівелює експресивність лексеми, а й унеможливує комунікацію загалом. Так, наприклад, політичний

жаргонізм *zombie lie* – брехня, яку продовжують повторювати, незважаючи на те, що вона вже була багато разів спростована – пояснюється автором у контексті статті: «The claim that only rich people pay taxes is a *zombie lie* – something that keeps coming back no matter how many times it's killed by evidence» (NY Times, April 22, 2019).

3. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Отже, політичний жаргон є ефективним засобом створення й вираження експресивності в текстах ЗМІ на політичну тематику, адже відповідає їх прагматичній спрямованості на управління громадською думкою, формування в масового адресата певної оцінки інформації та заданої емоційної реакції на неї. Природа політичних жаргонізмів на сторінках ЗМІ надає висловлюванню виразності, привертає увагу читача, допомагає цілісно і ємно передати інформацію про ту чи іншу подію в суспільному середовищі.

Заслуговує на увагу подальше дослідження різних лексико-тематичних груп жаргонізмів сучасної англійської мови в політичному, дипломатичному, суспільно-публіцистичному та інших дискурсах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Завальська, Л. В. Дослідження стилістично зниженої лексики в мовленні українських політиків (на матеріалі інтерактивного спілкування в умовах політичних ток-шоу). URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/11372/Zavalska> (дата звернення: 25.05.2021)
2. Мисюра, К. (2015). Використання жаргонів у суспільно-політичних виданнях. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірн. наук. праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка* / [ред.-упоряд. В. Ільницький, А. Душний, І. Зимомря]. Дрогобич: Посвіт, вип. 11, с. 123–127.
3. Словник сучасного українського сленгу / [за ред. Т. Кондратюк]. Харків: Фоліо, 2006, 350 с.
4. Ставицька, Л. (2005). Арго, жаргон, сленг: Соціальна диференціація української мови. Київ: Критика, 464 с.
5. Телия, В. Н. (1991). Экспрессивность как проявление субъективного фактора в языке и её прагматическая ориентация. Человеческий фактор в языке: языковые механизмы экспрессивности: кол. моногр. / Ин-т языкознания. Москва: Наука, 214 с.
6. Штепуляк, О. С. (2016). Головні особливості та способи перекладу політичного сленгу. *Молодий вчений. Філологічні науки*, вип. 3 (30). URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/3/134.pdf> (дата звернення: 25.05.2021)

7. Allen, J. American Political Jargon URL: <https://www.bloomberg.com/quicktake/american-political-jargon> (дата звернення: 25.05.2021).

8. Barrett, G. (2006). *The Oxford Dictionary of American Political Slang*. Oxford: Oxford University Press, 322 p.

9. Cambridge dictionaries online URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/> (дата звернення: 25.05.2021).

10. Oxford dictionaries URL: <http://www.oxforddictionaries.com> (дата обращения: 28.01.2015).

11. McCutcheon, Ch. *Dog Whistles, Walk-Backs, and Washington Handshakes: Decoding the Jargon, Slang, and Bluster of American Political Speech*. URL: <http://dogwhistlebook.com/book> (дата звернення: 25.05.2021).

12. Merriam-Webster online. URL: <https://www.merriam-webster.com/> (дата звернення: 25.05.2021).

POLITICAL JARGON AND ITS CHARACTERISTICS (ON THE EXAMPLE OF ENGLISH MEDIA TEXTS)

The article studies the main features of political jargon in the texts of English-language media. The main characteristics of the studied units as one of the types of non-literary vocabulary are considered and systematized. The definition of the terms «political slang» and «political jargon» were given based on the obtained data. The study outlines the role of political jargon in the pages of modern English-language media. The concept of expressiveness as a linguistic term is specified. The main factors of wide use of political jargons in the socio-journalistic discourse are revealed. The structural characteristics of political jargons and word-forming means that serve the expressiveness of the studied English vocabulary are analyzed. Examples of political jargons are given such as acronyms, complex and complex words, telescopic formations, idiomatic expressions.

The growing public interest in political processes and political decisions, as well as the enormous role and influence of the media have shifted political jargon being a «coded» subtext intended for communication within the political elite, beyond a particular group and made it a basis for general use. Political jargon is an effective means of creating expressiveness in the texts of political media, since it corresponds to the pragmatic focus on the public opinion, management and the formation by a mass addressee of a certain assessment of information and a given emotional reaction to it. The nature of political jargon in the pages of the media gives a general expression on key issues and attracts the reader's attention and helps to convey information about a particular event in the public environment. Political jargon is a

dynamic lexical subsystem that is constantly updating and replenishing with new lexical units.

Key words: political jargon, political slang, expressiveness, media text, word formation.

REFERENCES

1. Zaval'ska, L. V. Doslidzhennia stylistychno znyzhenoi leksyky v movlenni ukraïnskykh politykiv (na materialy interaktyvnoho spilkuvannia v umovakh politychnykh tok-shou). URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/11372/Zaval'ska> (in Ukrainian).
2. Mysiura, K. (2015). Vykorystannia zharhoniv u suspilno-politychnykh vydanniakh. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk: mizhvuzivskyi zbirn. nauk. prats molodykh vchenykh Drohobyt'skoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka* / [red.-uporiad. V. Ilnytskyi, A. Dushnyi, I. Zymomria]. Drohobych: Posvit, 11, 123–127 (in Ukrainian).
3. Slovnyk suchasnoho ukraïnskoho slenhu / [za red. T. Kondratiuk]. Kharkiv: Folio, 2006, 350 p. (in Ukrainian).
4. Stavytska, L. (2005). Argo, zhargon, sleng: Sotsiialna dyferentsiiatsiia ukraïnskoï movy. Kyiv: Krytyka, 464 p. (in Ukrainian).
5. Telyia, V. N. (1991). Экспрессивность как проявление субъективного фактора в языке у её прагматическая ориентация. Человеческий фактор в языке: Языковые механизмы экспрессивности: koll. monohr. / Ynstytut yazykoznan'ia. Moskva: Nauka, 214 p. (in Russian).
6. Shtepuliak, O. S. (2016). Holovni osoblyvosti ta sposoby perekladu politychnoho slenhu. *Molodyi vchenyi. Filolohichni nauky*. 3 (30). URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/3/134.pdf> (in Ukrainian).
7. Allen, J. American Political Jargon URL: <https://www.bloomberg.com/quick-take/american-political-jargon> (in English).
8. Barrett, G. (2006). *The Oxford Dictionary of American Political Slang*. Oxford: Oxford University Press, 322 p. (in English).
9. Cambridge dictionaries online URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/> [in English].
10. Oxford dictionaries. URL: <http://www.oxforddictionaries.com> (in English).
11. McCutcheon, Ch. Dog Whistles, Walk-Backs, and Washington Handshakes: Decoding the Jargon, Slang, and Bluster of American Political Speech. URL: <http://dogwhistlebook.com/book> (in English).
12. Merriam-Webster online. URL: <https://www.merriam-webster.com/> (in English).

Матеріал надійшов до редакції 10.01.2021 р.